

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 182 sahifa,
6-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbiarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Fizika ta'limida integratsiyalashgan yondashuv: mazmuni va ahamiyati.....	10
Doniyorova Iroda Baxtiyor qizi	
Zamonaviy boshlang'ich ta'lim: milliy dastur, kompetensiya va xorijiy tajriba integratsiyasi.....	14
Omonova Nilufar Parda qizi	
The Role of Environmental Project-Based Learning in Developing EFL Learners' Productive Skills.....	19
Xujanova Shaxina Abdullayevna	
Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'limning pedagogik aspektlari	24
Eshpo'latova Elnora Yo'ldoshovna	
Talabalarda stressga barqarorlikning nazariy va amaliy tahlili.....	29
Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Maxmudova Shahzoda Maksudovna	
Malakaviy o'quv amaliyoti jarayonida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda didaktik ta'minotning ahamiyati.....	32
Ramozonova Bahroy Sadriddinovna	
Oliy ta'limda raqamli pedagogikaning institutsionlashuvi: boshqaruv, siyosat va raqamli transformatsiya strategiyalari.....	36
Nuraliyeva Dilshoda Yo'ichiboy qizi	
Aholini jismoniy sog'lomlashtirishda sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	41
V. Sh. Raximov	
O'spirinlik davrida motiv va motivatsion sohalarning kasb tanlashdagi o'rni	46
Rayimqulova S., Pulatova R., Do'smatova S., Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
Tarbiyachi shaxsining shakllanishida psixologik determinantlarning roli	51
Vasila Yusupova	
Kasbiy ta'lim o'quvchilarini ijodiy qobiliyatini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanish	55
B. X. Sharopov	
Raqamli axborot makonida gumanistik g'oyalarni integratsiyalashning nazariy konsepsiyasi	59
Isanov Najotbek Ilmamat o'g'li	
Fanlararo integratsiya asosida o'quvchilarda iqtisodiy bilimlarni rivojlantirish imkoniyatlari.....	63
J. M. Fayzullayev, Ortiqova E'zoza Olimjon qizi	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari	67
Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li	
Xalqaro ta'lim dasturlari asosida kasbiy ta'lim muassasalarida metakognitiv kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	70
S. A. Qarshiboyev	
Ijtimoiy media kontentlari orqali talabalarda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishning nazariy asoslari.....	74
Suyunov Rustam Sadriddinovich	
Ko'p tilli muhitda ingliz tilini o'rganishning lingvistik xususiyatlari	78
Teshaboyeva Mohichexra Sohibjon qizi	
Axborotlashgan jamiyat sharoitida bo'lajak pedagoglarning mediakompetentligini rivojlantirish zarurati.....	81
Umarov Azizbek Vaxobovich	
O'quvchilarda badiiy matn leksikasini o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar: muammo va yechim.....	85
Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini ma'naviy tarbiyalashda Ahmad al-Farg'oniy asarlarini kompyuter imitatsion modellari asosida o'qitish metodikasi.....	89
S. S. Qulmurodova	
Enhancement of Periodontal Disease Management Strategies in Individuals With Chronic Hepatitis C Following Attainment of a Sustained Virological Response.....	92
Makhmudova Ugiloy Bakhtiyorovna	

Epithelial-Mesenchymal Transition's Possible Role in the Pathogenesis of Periodontitis (Literature Review).....	95
Burkhonova Zараfruz Kobilovna	
Gamifikatsiya asosida bo'lajak oligofrenopedagoglarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish texnologiyalari mexanizmini tatbiq etish	102
Bozorboyev Javlon	
Bo'lajak chizmachilik o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish omillari.....	106
Jamilova Dilsuza To'lqin qizi	
Elektrir va magnit maydonida yorug'likning ikkilamchi sinishi.....	110
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Alimardonov Husan Yorqin o'g'li, Ismatullayev Sayfiddin Panji o'g'li	
Lazer texnologiyalarining zamonaviy qo'llanilishi	114
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Muminova Sevinch Kamoliddin qizi, Begnayeve Dilbar Bobonazar qizi	
Fotometrik kattaliklar	117
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Mamatqulova Zebo Komiljon qizi, Xolmaxmatova Sevara Sirojiddin qizi	
Qutublangan yorug'lik manbalari	121
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Turdimurodova Kumushbibi, Normuminova Madina	
Tabiatdagi optik hodisalar	125
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Qudratova Sevinch Otabek qizi, Ulasheva Ruxshona Rustam qizi	
Rus tilini o'qitishda kompetensiyaga asoslangan innovatsion yondashuvlardan foydalanish	129
Erkinova Nozima Utkir qizi	
Rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-psixologik reintegratsiyasini tadqiq etishning ilmiy-metodologik tahlili	133
Ikmatullayev G'. Z.	
Raqamli ta'lim platformalarida matematika o'qitishda sun'iy intellekt yordamida baholash tizimini takomillashtirish	136
Mirzayeva Shahlo Abduraxmanovna, Akbarov Ulug'bek, Abdivaliyeva Umida	
Linguistic and Pedagogical Foundations of Teaching English as a Foreign Language in The Uzbek Context.....	140
Shokirova Mushtariy	
Sun'iy intellektning ta'lim jarayonidagi transformatsion roli	144
Uzoqboyev Xojiakbar Qobuljon o'g'li	
Enhancing Collaborative Learning and Peer Feedback in EFL Classrooms Through Padlet: a Digital Approach to Group Work and Assessment.....	148
Veronica Khatamova	
Kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishning vizual-didaktik texnologiyalarini takomillashtirish.....	152
Meliqo'ziyev Abduraxmonjon Qahramonjon o'g'li	
Emotsional intellekt – hr menejerlarning qaror qabul qilish kompetensiyasining determinanti sifatida	157
Abdukarimov Muhammadjon Muratovich	
O'g'il bolalarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning tizimli-pedagogik modeli: nazariya, metodologiya va amaliyot	162
Islamova Fotima Shamsiddinovna	
Barkamol yosh avlod fazilatlarini shakllantirishda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni.....	170
Olimova Dono Shakirovna, Baxtiyorova Shahnoza Mansurbekovna	
Development of Prevention of Professional-Pedagogical Deformation on the Basis of Health-Saving Technologies in Higher Educational Institutions.....	174
Saidova Parvina Mirzo kizi	
O'zbek xalq pedagogikasi mazmuni asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning ilmiy nazariy asoslari	178
Rahmonqulova Guliza Faxriddin qizi	

BARKAMOL YOSH AVLOD FAZILATLARINI SHAKLLANTIRISHDA MILLIY INNOVATSION PEDAGOGIK TEKNOLOGIYALARNING O'RNI

Olimova Dono Shakirovna

Urganch davlat tibbiyot instituti,
"O'zbek tili va adabiyoti tillar" kafedrasini mudiri

Baxtiyorova Shahnoza Mansurbekovna

Urganch davlat tibbiyot instituti, "Gigiyena" mutaxassisligi magistranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada barkamol yosh avlodni tarbiyalashda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni va ahamiyati tahlil etiladi. Tadqiqotda zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish zarurati asoslab berilgan. Shuningdek, o'quvchilarning intellektual salohiyatini oshirish, mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish hamda ma'naviy-axloqiy fazilatlarini rivojlantirishda interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining imkoniyatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: barkamol avlod, innovatsion pedagogik texnologiyalar, milliy qadriyatlar, ta'lim tizimi, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, mustaqil fikrlash, tanqidiy tafakkur, ma'naviy-axloqiy tarbiya, shaxs rivoji, kompetensiya, ta'lim samaradorligi.

Abstract: This article analyzes the role and significance of national innovative pedagogical technologies in the upbringing of a harmoniously developed younger generation. The study substantiates the necessity of integrating innovative approaches with national values in the modern educational process. It also highlights the potential of interactive methods and information and communication technologies in enhancing students' intellectual capacity, developing independent and critical thinking skills, and fostering their moral and ethical qualities.

Key words: harmoniously developed generation, innovative pedagogical technologies, national values, education system, interactive methods, information and communication technologies, independent thinking, critical thinking, moral and ethical education, personality development, competence, educational effectiveness.

Аннотация: В данной статье анализируются роль и значение национальных инновационных педагогических технологий в воспитании гармонично развитого молодого поколения. В исследовании обосновывается необходимость интеграции инновационных подходов с национальными ценностями в современном образовательном процессе. Также раскрываются возможности интерактивных методов и информационно-коммуникационных технологий в повышении интеллектуального потенциала учащихся, формировании навыков самостоятельного и критического мышления, а также развитии их духовно-нравственных качеств.

Ключевые слова: гармонично развитое поколение, инновационные педагогические технологии, национальные ценности, система образования, интерактивные методы, информационно-коммуникационные технологии, самостоятельное мышление, критическое мышление, духовно-нравственное воспитание, развитие личности, компетенция, эффективность образования.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari jadallashib borayotgan davrda jamiyat taraqqiyoti, avvalo, barkamol, intellektual salohiyatga ega hamda ma'naviy yetuk yosh avlodni tarbiyalash bilan chambarchas bog'liqdir. Zero, har qanday davlatning barqaror rivojlanishi uning inson kapitali, ayniqsa, yoshlarining bilim darajasi, tafakkuri va hayotiy qadriyatlari bilan belgilanadi. Shu bois ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, uni zamon talablari asosida takomillashtirish hamda ilg'or pedagogik yondashuvlarni joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi ^[1].

Zamonaviy ta'lim jarayonida an'anaviy o'qitish usullari bilan cheklanib qolish kutilgan natijalarni bermayotgani amaliyotda o'z tasdig'ini topmoqda. Chunki bugungi yosh avlod axborotga boy muhitda ulg'aymoqda, ularning fikrlash doirasi, qiziqishlari va ehtiyojlari ham tubdan o'zgarmoqda.

Shu nuqtai nazardan, ta'lim jarayoniga milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashgan innovatsion pedagogik texnologiyalarni tatbiq etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, ijodiy salohiyatini ochish, tanqidiy tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirish hamda ularni hayotiy muammolarni hal eta oladigan yetuk shaxs sifatida tarbiyalashga xizmat qiladi. Milliy innovatsion pedagogik texnologiyalar deganda, bir tomondan, zamonaviy pedagogik yondashuvlar, interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga asoslangan ta'lim vositalari tushunilsa, ikkinchi tomondan, ularning milliy mentalitet, qadriyatlar, an'ana va urf-odatlar bilan uyg'unlashgan holda qo'llanilishi nazarda tutiladi. Aynan shu uyg'unlik barkamol shaxsni tarbiyalashda eng samarali vositalardan biri bo'lib xizmat qiladi. Chunki yoshlar nafaqat zamonaviy bilimlarni egallashi, balki o'z milliy o'zligini anglagan, Vatanga sadoqatli va ma'naviy barkamol inson bo'lib yetishishi zarur [2].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Barkamol yosh avlod fazilatlarini shakllantirish masalasi pedagogika fanining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida ko'plab olimlar tomonidan keng o'rganilgan. Mazkur muammo, ayniqsa, ta'lim jarayoniga innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va ularni milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish nuqtayi nazaridan dolzarb ahamiyat kasb etadi. Pedagogika nazariyasida shaxsni har tomonlama rivojlantirish g'oyasi qadimdan mavjud bo'lib, u zamonaviy davrda yangi mazmun bilan boyitildi.

Xususan, Sh. Abdullayeva, B. Yo'ldoshev, O'. Rasulov kabi mahalliy olimlar o'z tadqiqotlarida ta'lim tizimi samaradorligini oshirish, yoshlarni ma'naviy-axloqiy jihatdan tarbiyalash va ularning intellektual salohiyatini rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratganlar. Ularning ishlarida pedagogik jarayonni modernizatsiya qilish, o'qitishning ilg'or metod va vositalaridan foydalanish orqali barkamol shaxsni shakllantirish mumkinligi ilmiy jihatdan asoslab berilgan [3].

Innovatsion pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti bo'yicha Vladimir Bepalko, Gennady Selevko hamda Mikhail Klarinlarning ilmiy ishlari muhim o'rin tutadi. Ular pedagogik texnologiya tushunchasini tizimli yondashuv asosida izohlab, ta'lim jarayonini loyihalash, rejalashtirish va natijaga yo'naltirilgan holda tashkil etishning ilmiy asoslarini ishlab chiqqanlar. Ayniqsa, Vladimir Bepalkoning pedagogik texnologiyani aniq maqsadga yo'naltirilgan hamda kafolatlangan natijaga erishishga xizmat qiluvchi tizim sifatida talqin etishi bugungi ta'lim tizimida keng qo'llanilmoqda.

Shuningdek, interfaol metodlar va o'quvchi faoliyatini faollashtirishga qaratilgan yondashuvlar John Dewey hamda Benjamin Bloom tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, ular o'quv jarayonida o'quvchining faol subyekt sifatida ishtirok etishini ta'minlash zarurligini ta'kidlaydilar. Benjamin Bloom taksonomiyasi esa o'quvchilarning bilim darajalarini bosqichma-bosqich rivojlantirish imkonini beruvchi muhim metodik asos hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda barkamol yosh avlod fazilatlarini shakllantirishda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni kompleks va tizimli yondashuv asosida o'rganildi. Tadqiqot metodologiyasi pedagogika, psixologiya hamda ta'lim boshqaruvi sohalaridagi zamonaviy ilmiy qarashlarga tayangan holda ishlab chiqildi. Avvalo, tadqiqotning nazariy-metodologik asosini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv, tizimli tahlil hamda faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv tashkil etadi. Ushbu yondashuvlar orqali ta'lim jarayonida o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirish va amaliy ko'nikmalarini shakllantirish imkoniyatlari tahlil qilindi [4].

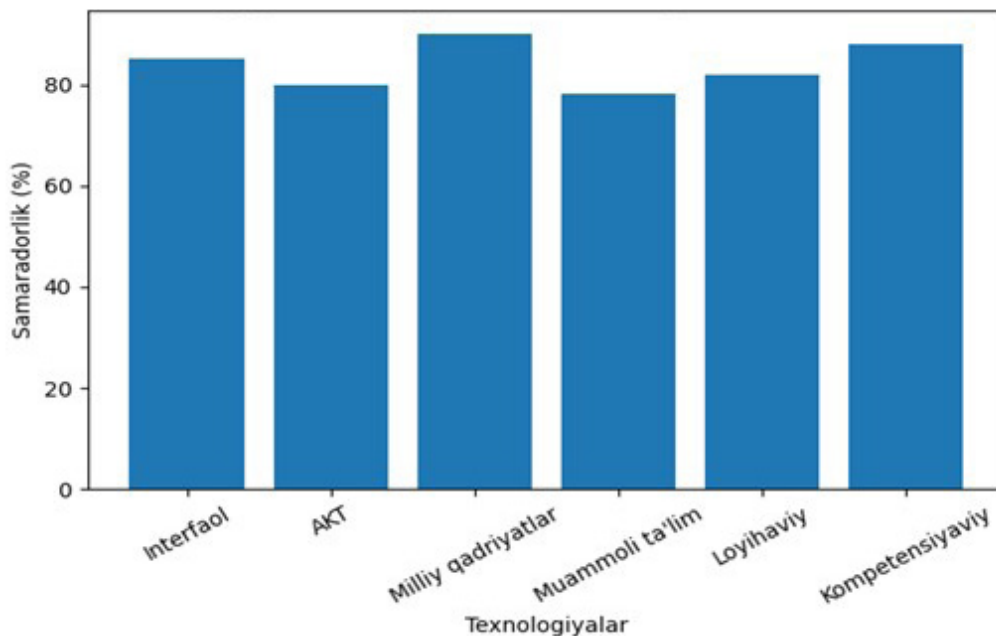
TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogik kuzatuvlar natijasida aniqlanishicha, interfaol metodlar ("munozara", "aqliy hujum", klaster, keys-stadi va boshqalar) asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilarning darsga qiziqishi, mustaqil fikrlashi va muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalari an'anaviy darslarga nisbatan yuqori bo'lgan. Ayniqsa, milliy qadriyatlar bilan boyitilgan o'quv materiallari o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy qarashlariga ijobiy ta'sir ko'rsatib, ularda vatanparvarlik, ijtimoiy mas'uliyat va milliy o'zlikni anglash tuyg'ularini kuchaytirgani kuzatildi.

So'rovnomalar natijalari ham innovatsion pedagogik texnologiyalarning samaradorligini tasdiqladi. Respondent o'qituvchilarning aksariyati (taxminan 70-80 %) interfaol metodlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish dars samaradorligini oshirishini ta'kidladilar. O'quvchilarning katta qismi esa bunday darslar orqali bilimlarni osonroq o'zlashtirishlari, o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari hamda jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishlari mumkinligini bildirganlar [5].

Tajriba-sinov ishlari davomida innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar natijalari tahlil qilinib, quyidagi ijobiy o'zgarishlar qayd etildi:

- o'quvchilarning bilim darajasi va o'zlashtirish ko'rsatkichlari oshdi;
- mustaqil va tanqidiy fikrlash ko'nikmalari rivojlandi;
- ijodiy yondashuv va muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyati kuchaydi;
- ma'naviy-axloqiy fazilatlar, jumladan, hurmat, mas'uliyat va hamkorlik ko'nikmalari shakllandi.

1-rasm: **Pedagogik texnologiyalar samaradorligi (shartli baholash)**

Zamonaviy ta'lim tizimi globallashtirish jarayonlari, raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi hamda kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan yangi pedagogik paradigmalarni ta'sirida tubdan o'zgarib bormoqda. Ushbu jarayonda ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning intellektual va ijodiy salohiyatini rivojlantirish hamda raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash masalalari dolzarb ilmiy-amaliy muammolar sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu nuqtayi nazardan, pedagogik texnologiyalarni joriy etish ta'lim samaradorligini oshirishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi.

Pedagogik texnologiyalar nafaqat o'qitish jarayonini modernizatsiya qilishga, balki ta'lim mazmunini tizimli tashkil etish, o'quvchilar faoliyatini boshqarish hamda o'quv natijalarini ilmiy asosda prognoz qilish imkonini ham beradi. Biroq pedagogik texnologiyalarni amaliyotga tatbiq etishning o'zi yetarli emas. Eng muhim masalalardan biri – ularning samaradorligini aniq, ishonchli va ilmiy asoslangan tarzda baholashdir. Chunki har qanday innovatsion pedagogik yondashuvning qiymati uning ta'lim natijalariga real ta'siri bilan belgilanadi. Shu jihatdan pedagogik texnologiyalar samaradorligini baholash ta'lim sifatini monitoring qilish va uni takomillashtirishning muhim vositasi sifatida qaraladi.

Mazkur jarayonda "shartli baholash" yondashuvi alohida ilmiy ahamiyat kasb etadi. Shartli baholash pedagogik jarayonni qat'iy matematik o'lchovlar bilan cheklab qo'ymasdan, balki uni kompleks, ko'p omilli va kontekstual yondashuv asosida tahlil qilishni nazarda tutadi. Bu yondashuv ta'lim jarayonining real sharoitlarini, o'quvchilarning individual xususiyatlarini, pedagogik muhitni hamda qo'llanilayotgan texnologiyalarning o'ziga xos jihatlarni hisobga olishi bilan ajralib turadi.

Shuningdek, zamonaviy pedagogik tadqiqotlarda samaradorlik tushunchasi faqat yakuniy natija bilan emas, balki ta'lim jarayonining sifati, o'quvchilarning faolligi, ularning motivatsiyasi hamda kompetensiyalarining rivojlanishi bilan bog'liq holda ham o'rganilmoqda. Bu esa pedagogik texnologiyalar samaradorligini baholashda an'anaviy yondashuvlardan voz kechib, ko'p mezonli va integrativ baholash tizimlarini ishlab chiqishni talab etadi.

Shu bilan birga, ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi pedagogik jarayonlarni monitoring qilish va baholash imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirdi. Elektron ta'lim platformalari, diagnostik test tizimlari hamda interaktiv o'quv muhitlari pedagogik texnologiyalar samaradorligini real vaqt rejimida tahlil qilish uchun qulay sharoit yaratmoqda.

XULOSA

Pedagogik texnologiyalar samaradorligini shartli baholashning nazariy asoslari, mezonlari, metodlari hamda amaliy ahamiyati ilmiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, u zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llash va ularning natijadorligini oshirishga xizmat qiladi. Barkamol yosh avlodni tarbiyalash bugungi globallashuv sharoitida jamiyat taraqqiyotining eng muhim strategik yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Yoshlarning ma'naviy-axloqiy kamoloti, intellektual salohiyati, mustaqil fikrlashi va innovatsion dunyoqarashga ega bo'lishi davlatning barqaror rivojlanishida hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, barkamol avlod fazilatlarini shakllantirishda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalar alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki ular ta'lim jarayonini nafaqat bilim berishga, balki shaxsni har tomonlama rivojlantirishga ham yo'naltiradi. Interaktiv metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, muammoli ta'lim, loyihaviy o'qitish va kompetensiyaviy yondashuv kabi innovatsion vositalar o'quvchilarda ijodkorlik, mustaqillik, tanqidiy fikrlash hamda hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, milliy pedagogik texnologiyalarni qo'llash jarayonida milliy qadriyatlar, urf-odatlar va ma'naviy merosni ta'lim mazmuniga integratsiya qilish yoshlarning milliy o'zligini anglashini kuchaytiradi. Bu esa ularni nafaqat bilimli, balki yuksak ma'naviyatli va vatanparvar shaxs sifatida shakllantirish imkonini beradi. Umuman olganda, milliy innovatsion pedagogik texnologiyalar barkamol avlodni tarbiyalashda ta'lim jarayonining samaradorligini oshiruvchi, shaxsiy rivojlanishni ta'minlovchi hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini shakllantiruvchi muhim pedagogik omil hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yoshlar ma'naviy tarbiyasi va ta'lim tizimini rivojlantirishga oid nutqlari. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. Xasanova G. "Barkamol avlod ta'lim-tarbiyasida innovatsion omillarning o'rni". – Maktabgacha ta'lim jurnali, 2022.
3. Mavlonova R., Xoliqova Z. Pedagogika. – Toshkent, 2019.
4. Ro'ziyeva D., Usmonboyeva M., Xoliqova Z. Interfaol metodlar: mohiyati va qo'llanilishi. – Toshkent, 2013.
5. Madumarov T., Kamoldinov M. Innovatsion pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent: Talqin, 2012.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.